

گزارش پژوهشی :
بررسی الگوی قیمت‌گذاری گاز
طبیعی در ایران و جهان

انديشكده اقتصاد مقاومتی

گروه انرژی

فرداد ماه ۱۴۰۳

رهبر معظم انقلاب: علاج برون رفت از مشکلات کشور «اقتصاد مقاومتی» است.

معرفی اندیشکده اقتصاد مقاومتی

اندیشکده اقتصاد مقاومتی یک کانون تفکر با مأموریت «تصمیم سازی برای حل مسائل کشور در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی» است که در سال ۱۳۹۵ فعالیت رسمی خود را آغاز نمود.

شناسایی شبکه مسائل در هر حوزه موضوعی، طراحی راهکار برای حل مسائل احصاء شده و هم‌اندیشی جهت ارزیابی و تدقیق آن، بررسی تجربیات جهانی، طرح مباحث در فضای نخبگانی و رسانه‌ای و پیگیری راهکارهای ارائه شده از دستگاه‌ها و مسئولین مرتبط به منظور اتخاذ تصمیمات لازم، از جمله فعالیت‌هایی است که در اندیشکده انجام می‌شود.

علاقه‌مندان می‌توانند از طریق سایت Mett.ir با اندیشکده اقتصاد مقاومتی در ارتباط باشند و نظرات، انتقادات و پیشنهادهای خود را در خصوص این گزارش و همچنین سایر فعالیت‌های اندیشکده، مطرح کنند.

بررسی الگوی قیمت‌گذاری گاز طبیعی در ایران و جهان

انرژی	گروه موضوعی:
پژوهشی	نوع گزارش:
۱۴۰۳۰۳۱۳۶	شناسه:
۱۴۰۳/۰۳/۰۱	تاریخ انتشار:
امیررضا راد	تهیه و تدوین:
افشین غلامعلی پور	مدیر مطالعه:
محمد مهدی یزدانی	ناظر علمی:
محمد قائد امینی	اظهار نظر کننده:

خلاصه مدیریتی

در بررسی روش‌های قیمت‌گذاری گاز طبیعی در جهان، سازوکارهایی مانند رقابت گاز با گاز، قیمت‌گذاری گاز طبیعی براساس شاخصی از نفت خام و تعیین قیمت گاز طبیعی کمتر از هزینه نهایی تولید با اعطای یارانه انرژی وجود دارد که کشورهای مختلف براساس شرایط سیاسی و اقتصادی خود، اقدام به استفاده از هر کدام از این سازوکارهای قیمت‌گذاری می‌کنند. بطور مثال اغلب کشورهای واردکننده گاز طبیعی به واسطه بخش خصوصی فعال در زمینه واردات گاز، از سازوکارهایی همچون رقابت گاز با گاز و قیمت‌گذاری براساس شاخص نفت خام استفاده می‌کنند.

در کشورهای مانند عمان، هند و عربستان سعودی به واسطه این که از گاز طبیعی در راستای توسعه صنعتی خود بهره می‌گیرند، یارانه انرژی به صنایع اعطا می‌شود. در این کشورها، دولت‌ها تلاش می‌کنند مطابق با برنامه‌ریزی خود در عرصه سیاست صنعتی به اهدافی همچون افزایش رقابت‌پذیری صنایع در بازارهای بین‌المللی، رشد سودآوری و درآمد صادراتی صنایع و رشد تراز تجاری برسند. در حقیقت توسعه صنعتی با مدل اعطای یارانه انرژی در کشورهای مذکور، به شکلی است که برنامه‌ریزی مدون و نظارت یکپارچه در حوزه رشد آن صنعت، به صورت کامل مشاهده می‌شود. این کشورها اهداف خاصی از توسعه صنایع مورد نظر خود دارند؛ به عنوان مثال، هند در راستای تولید کودهای شیمیایی و امنیت غذایی خود، اقدام به اعطای گاز ارزان قیمت به صنایع پتروشیمی خود می‌کند تا بتواند کود مورد نیاز کشاورزان را با قیمت یارانه‌ای تحویل آن‌ها دهد.

در تعدادی از کشورهای بررسی شده، بر اساس دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی، قیمت گاز طبیعی را تنظیم می‌کنند. در این کشورها از گاز طبیعی به عنوان ابزاری در جهت پوشش ضعف صنایع و عدم بهره‌وری آن‌ها استفاده می‌شود که نمونه آن، اندونزی است. در سازوکار تنظیم قیمت بر اساس دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی، هدف نهایی دولت، کاهش هزینه سبد مصرفی خانوار و حمایت بی‌برنامه از صنایع در جهت حفظ به‌صرفگی و پابرجا ماندن آن‌ها است. یارانه انرژی که دولت‌ها در این سازوکار به مصارف عمده گاز طبیعی تخصیص می‌دهند بدون شفافیت، بدون هدف اقتصادی و صرفاً به جهت حمایت غیرهدفمند از صنایع است.

در کشورهای نظیر روسیه سیاست‌های گوناگونی برای قیمت‌گذاری گاز طبیعی بخش‌های مختلف مصرف‌کننده یا صادرات گاز در نظر گرفته می‌شود که یکی از بارزترین روش‌ها، مذاکرات انحصاری دوجانبه است. منطق استفاده از این روش، استفاده از مزیت گاز به عنوان اهرم سیاسی یا تجاری برای صادرات به کشورهای هم‌راستا است. در این سازوکار، مذاکرات در سطح دولت و نمایندگان بخش خصوصی شکل می‌گیرد و گاز طبیعی مطابق با رویکرد انحصار در عرضه، قیمت‌گذاری می‌شود.

ایران از جمله کشورهای است که وابستگی شدیدی به نفت، گاز و مشتقات آن‌ها دارد. از آن جایی که دولت در سیاست‌های قیمت‌گذاری حامل‌های انرژی به عنوان قیمت‌گذار انحصاری شناخته می‌شود، ضروری است که از سیاست‌های بی‌ثبات‌کننده بازار جلوگیری کند و برای مصارف مختلف حامل‌های انرژی، سیاست‌های قیمتی متفاوتی در نظر بگیرد. افزایش سهم گاز در سبد انرژی کشور طی سال‌های اخیر و روند صعودی تولید و مصرف آن در بخش‌های مختلف نظیر خانگی، تجاری، صنعتی، نیروگاهی و غیره از یکسو و عدم سرمایه‌گذاری مناسب در توسعه میادین گازی از سوی دیگر، ضرورت قیمت‌گذاری بهینه گاز طبیعی را در تمام بخش‌های مصرف‌کننده بیش از پیش محسوس می‌نماید.

از سال ۱۳۷۰ دولت به صورت سالیانه تعرفه بخش‌های مختلف مصرف‌کننده گاز طبیعی را افزایش داده است. پس از تصویب و اجرا شدن قانون هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹، تعرفه گاز طبیعی بخش‌های مختلف به واسطه تفکیک‌بندی‌های جدید وزارت نفت که با پیشنهاد شرکت ملی گاز بود، با افزایش چشم‌گیری مواجه شد. در طرح هدفمندسازی یارانه‌ها تعرفه گاز بخش خانگی به ۱۲ پلکان مختلف تقسیم شد.

در سال ۱۳۹۴ و به واسطه اعمال سیاست جدید برای قیمت‌گذاری خوراک صنعت پتروشیمی که به وسیله وزارت نفت ابلاغ شد، نرخ خوراک تمام پتروشیمی‌ها تابعی از قیمت جهانی گاز طبیعی در چهار هاب بین‌المللی و میانگین وزنی قیمت مصارف داخلی گاز طبیعی شد. فرمول مذکور در عمل و با پوشش ریسک‌های سیستماتیک قیمت جهانی گاز طبیعی، فرمول نسبتاً مناسبی برای قیمت خوراک صنعت پتروشیمی بود اما با افزایش قیمت جهانی گاز طبیعی در سال ۱۴۰۰ و پدید آمدن زمستان سرد در اروپا و در ادامه به واسطه نبرد روسیه و اوکراین، قیمت کشف شده در این فرمول بالا و عملاً کارایی رقابتی خود را از دست داد.

در سال ۱۴۰۰ با دستور معاون اول رئیس‌جمهور، سقف نرخ خوراک پتروشیمی‌ها ۵۰۰۰ تومان تعیین و تعرفه گاز سایر صنایع نیز تابعی از نرخ خوراک پتروشیمی‌ها قرار داده شد. در سال ۱۴۰۱ نیز به واسطه سقف قیمت تعیین شده برای نرخ خوراک پتروشیمی، تعرفه گاز صنایع پتروشیمی در سقف قیمت خود مورد محاسبه قرار می‌گرفت. در سال ۱۴۰۲ مطابق با تصویب‌نامه هیئت وزیران که در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۷ تصویب و در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۹ ابلاغ شد، نرخ خوراک پتروشیمی‌ها با ۴۰ درصد افزایش به ۷۰۰۰ تومان رسید که اعتراضات زیادی را به همراه داشت. به همین دلیل دولت در مرداد ماه همان سال با اصلاح تصویب‌نامه شماره ۱۶۸۵۰/م/ت ۶۱۱۶۹ ه مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۹، با اعمال کف قیمت ۵۰۰۰ تومان و سقف قیمت معادل میانگین ماه گذشته قیمت گاز صادراتی کشور^۱، نرخ جدیدی برای خوراک صنعت پتروشیمی کشور تعیین کرد.

¹ <https://qavanin.ir/Law/TreeText/303165>

با توجه به تداوم کسری منابع در تبصره ۸ لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ (تبصره ۱۴ سابق در بودجه‌های سنوات گذشته) که تأثیر زیادی در ایجاد ناترازی در بودجه و تحقق درآمدها دارد، باید این نکته را متذکر شد که دولت می‌تواند با اصلاح الگوی قیمت‌گذاری گاز طبیعی در بخش‌های مختلف مصرف‌کننده، نسبت به بازتوزیع درآمد نهایی دولت که به عنوان منابع تبصره ۸ لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ مورد استفاده قرار می‌گیرد، اقدام و راهبری بهتری نماید.

بررسی و تجزیه و تحلیل سیاست‌های توسعه‌ای کشور طی چند دهه اخیر نشان می‌دهد که سیاست‌گذاران می‌توانند از ظرفیت مغفول گاز طبیعی در راستای توسعه صنعتی و ارزش آفرینی بیشتر استفاده کنند. به همین منظور، باید با تجدیدنظر در ساختار تعرفه‌گذاری برای مصارف مولد تولید گاز طبیعی مانند صنعت پتروشیمی، صنایع فولادی و کشاورزی، مزیت رقابتی صنایع مذکور با جهان را در قالب سیاست صنعتی حفظ کرد و با افزایش تعرفه پلکان‌های پر مصرف بخش خانگی و تغییر تعرفه در بخش‌هایی که طی سال‌های اخیر، از تعرفه ثابت گاز طبیعی بهره بردند، نسبت به بازتوزیع درآمد نهایی دولت از تعرفه‌گذاری مصارف مختلف گاز طبیعی، اقدام نمود.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۲
فصل ۱. مؤلفه‌ها و سازوکارهای مشخص شدن قیمت گاز طبیعی در مناطق مختلف جهان.....	۱۳
۱-۱- مبانی نظری قیمت‌گذاری در اقتصاد.....	۱۴
۱-۱-۱- منطق‌های قیمت‌گذاری بازاری.....	۱۵
۱-۱-۲- منطق‌های قیمت‌گذاری تنظیمی.....	۲۰
۲- عوامل موثر بر قیمت‌گذاری گاز طبیعی.....	۲۴
۳-۱- سازوکارهای مرسوم قیمت‌گذاری گاز در جهان.....	۲۶
۴-۱- سازوکارهای مرسوم قیمت‌گذاری LNG در جهان.....	۲۹
۵-۱- هاب‌های گاز طبیعی.....	۳۱
۱-۵-۱- هاب‌های بین‌المللی.....	۳۳
۲-۵-۱- هاب‌های ملی.....	۳۶
۶-۱- مشخص شدن قیمت گاز طبیعی بر اساس ابزارهای مالی.....	۳۹
۷-۱- سازوکارهای مشخص شدن قیمت گاز طبیعی در اروپا.....	۴۰
فصل ۲. الگوی قیمت‌گذاری گاز طبیعی مصارف مختلف در کشورهای منتخب.....	۴۵
۱-۲- آمریکا.....	۴۵
۲-۲- روسیه.....	۵۶
۳-۲- چین.....	۶۲
۴-۲- ژاپن.....	۶۶
۵-۲- کانادا.....	۷۳
۶-۲- عربستان سعودی.....	۷۸
۷-۲- آلمان.....	۸۲
۸-۲- مکزیک.....	۸۷
۹-۲- امارات متحده عربی.....	۹۰
۱۰-۲- انگلستان.....	۹۳
۱۱-۲- ایتالیا.....	۹۸
۱۲-۲- هند.....	۱۰۴
۱۳-۲- ترکیه.....	۱۰۸
۱۴-۲- کره جنوبی.....	۱۱۲
۱۵-۲- اندونزی.....	۱۱۶
۱۶-۲- قطر.....	۱۱۹

۱۲۲	۱۷-۲- هلند
۱۲۶	۱۸-۲- استرالیا
۱۳۱	۱۹-۲- عمان
۱۳۴	۲۰-۲- نیوزلند
۱۳۷	۲۱-۲- ونزوئلا
۱۴۰	۲۲-۲- شیلی
۱۴۵	فصل ۳. الگوی‌های قیمت‌گذاری گاز طبیعی کشور در بخش‌های مختلف طی ۳۰ سال اخیر
۱۴۶	۱-۳- اولین تعرفه‌گذاری طبقه‌بندی شده گاز در سال ۱۳۷۰
۱۴۷	۲-۳- تعرفه‌گذاری در جلسه ۶۱۴ هیئت وزیران مورخ ۱۳۷۱/۰۹/۲۲
۱۴۸	۳-۳- تعرفه‌گذاری شورای اقتصاد در سال ۱۳۷۳
۱۴۹	۴-۳- تعرفه‌گذاری در سال ۱۳۷۴ به موجب بند «ب» تبصره ۱۹ برنامه دوم توسعه
۱۴۹	۵-۳- تعرفه‌گذاری گاز براساس مصوبه جلسه ۷۵۹ هیئت دولت مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۲۶
۱۵۱	۶-۳- تعرفه‌گذاری گاز در قالب بند «م» تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۷۶
۱۵۲	۷-۳- تغییرات تعرفه گاز در سال ۱۳۷۷ به دلیل بند «ب» تبصره ۱۹ قانون برنامه دوم توسعه
۱۵۴	۸-۳- تغییر در سازوکار تعرفه‌گذاری پلکانی مطابق نامه شماره ۳۲/۸-۹۱ در سال ۱۳۷۸
۱۵۶	۹-۳- تعرفه‌گذاری گاز در سال ۱۳۷۹ مبتنی بر ماده ۵ برنامه سوم توسعه
۱۵۷	۱۰-۳- تعرفه‌گذاری گاز براساس نامه شماره ۲۸/۱-۷۴۱ مورخه ۱۳۸۰/۰۲/۲۳
۱۵۸	۱۱-۳- تغییر تعرفه گاز در سال ۱۳۸۱ مطابق با نامه شماره ۲۸/۱-۲۰۴۴ وزارت نفت
۱۵۹	۱۲-۳- تغییر تعرفه گاز طبیعی براساس نامه شماره ۲۸/۱/۵۰ مورخه ۱۳۸۲/۰۱/۱۸
۱۶۰	۱۳-۳- تثبیت قیمت گاز طبیعی در سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۵
۱۶۱	۱۴-۳- تغییر دامنه مصارف پلکانی در سال ۱۳۸۶
۱۶۳	۱۵-۳- آخرین تغییرات تعرفه گاز طبیعی قبل از قانون هدفمندی یارانه‌ها
۱۶۷	۱۶-۳- تعرفه گاز بعد از قانون هدفمندی یارانه‌ها از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۸
۱۷۳	۱۷-۳- مصوبه هیئت وزیران در تاریخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹ و افزایش تعرفه گاز طبیعی مطابق آن
۱۷۶	۱۸-۳- تغییر تعرفه گاز طبیعی براساس بند «ط» تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۰
۱۸۰	۱۹-۳- تغییر تعرفه گاز طبیعی مبتنی ردیف ششم جدول درآمدی تبصره ۱۴ بودجه سال ۱۴۰۱
۱۸۲	۲۰-۳- بودجه سال ۱۴۰۲ و آخرین تغییرات تعرفه گاز طبیعی
۱۸۷	۲۱-۳- تخفیف خوراک مجتمع‌های پتروشیمی
۱۹۲	فصل ۴. ارزیابی نظام و الگوی قیمت‌گذاری گاز طبیعی کشور در بخش‌های مختلف
۱۹۷	فصل ۵. نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد
۲۰۹	منابع

فهرست جداول

- جدول ۱. قیمت گاز طبیعی مصارف خانگی در ایالت‌های مختلف آمریکا در سال ۲۰۲۲..... ۵۳
- جدول ۲. جدول رخدادهای بازار LNG آسیا از ۱۹۶۹ تا ۲۰۰۵..... ۶۹
- جدول ۳. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف کشور در سال ۱۳۷۰..... ۱۴۷
- جدول ۴. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف کشور در سال ۱۳۷۲..... ۱۴۷
- جدول ۵. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در سال ۱۳۷۳..... ۱۴۸
- جدول ۶. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف گاز طبیعی در سال ۱۳۷۳..... ۱۴۸
- جدول ۷. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در سال ۱۳۷۴..... ۱۴۹
- جدول ۸. تعرفه مصارف مختلف گاز طبیعی در سال ۱۳۷۴..... ۱۴۹
- جدول ۹. تعرفه گاز طبیعی بخش خانگی در سال ۱۳۷۵..... ۱۵۰
- جدول ۱۰. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف در سال ۱۳۷۵..... ۱۵۰
- جدول ۱۱. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی گاز طبیعی در سال ۱۳۷۶..... ۱۵۱
- جدول ۱۲. تعرفه گاز طبیعی سایر مصارف گاز طبیعی در سال ۱۳۷۶..... ۱۵۱
- جدول ۱۳. تعرفه اصلاح‌شده گاز طبیعی مصارف خانگی در سال ۱۳۷۶..... ۱۵۲
- جدول ۱۴. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در سال ۱۳۷۷..... ۱۵۳
- جدول ۱۵. تعرفه سایر مصارف گاز طبیعی کشور در سال ۱۳۷۷..... ۱۵۴
- جدول ۱۶. تعرفه مصارف خانگی گاز طبیعی در سال ۱۳۷۸..... ۱۵۵
- جدول ۱۷. تعرفه مصارف مختلف گاز طبیعی در کشور از سال ۱۳۷۸..... ۱۵۵
- جدول ۱۸. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در سال ۱۳۷۹..... ۱۵۶
- جدول ۱۹. تعرفه مصارف مختلف گاز طبیعی در سال ۱۳۷۹..... ۱۵۶
- جدول ۲۰. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در سال ۱۳۸۰..... ۱۵۷
- جدول ۲۱. تعرفه مصارف مختلف گاز طبیعی در سال ۱۳۸۰..... ۱۵۷
- جدول ۲۲. تعرفه گاز طبیعی بخش خانگی در سال ۱۳۸۱..... ۱۵۸
- جدول ۲۳. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف در سال ۱۳۸۱..... ۱۵۹
- جدول ۲۴. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف در سال ۱۳۸۲..... ۱۶۰
- جدول ۲۵. تعرفه گاز طبیعی تمامی مصارف در سال ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۵..... ۱۶۱
- جدول ۲۶. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف گاز طبیعی در سال ۱۳۸۶..... ۱۶۲
- جدول ۲۷. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸..... ۱۶۳
- جدول ۲۸. تعرفه مصارف خانگی گاز طبیعی در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ (۷ ماهه نخست سال)..... ۱۶۴
- جدول ۲۹. تعرفه مصارف خانگی دهک دهم در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ (۷ ماهه نخست سال)..... ۱۶۵
- جدول ۳۰. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ (۵ ماهه آخر سال)..... ۱۶۶
- جدول ۳۱. تعرفه مصارف خانگی دهک دهم در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ (۵ ماهه آخر سال)..... ۱۶۶

جدول ۳۲. تعرفه گاز طبیعی پس از قانون هدمندی یارانه‌ها در ماه‌های سرد سال (ریال).....	۱۶۹
جدول ۳۳. تعرفه گاز طبیعی پس از قانون هدمندی یارانه‌ها در ماه‌های گرم سال (ریال).....	۱۷۰
جدول ۳۴. تعرفه گازبهاء خانگی در ماه‌های سرد سال از ابتدای قانون هدمندی یارانه‌ها.....	۱۷۱
جدول ۳۵. تعرفه گازبهاء خانگی در ماه‌های گرم سال از ابتدای قانون هدمندی یارانه‌ها.....	۱۷۲
جدول ۳۶. تعرفه گازبهاء مصارف مختلف گاز طبیعی در سال ۱۳۹۹.....	۱۷۳
جدول ۳۷. تعرفه گازبهاء بخش اماکن و تأسیسات دولتی و بخش کشاورزی در دوره گرم و سرد سال ۱۳۹۹.....	۱۷۴
جدول ۳۸. تعرفه گاز طبیعی بخش خانگی در دوره سرد سال در سال ۱۳۹۹.....	۱۷۵
جدول ۳۹. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در ماه‌های گرم در سال ۱۳۹۹.....	۱۷۵
جدول ۴۰. تعرفه مصارف مختلف گاز طبیعی در سال ۱۴۰۰.....	۱۷۶
جدول ۴۱. تعرفه گاز طبیعی اعلام شده به صورت ماهانه برای مصارف مختلف در سال ۱۴۰۰.....	۱۷۷
جدول ۴۲. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در ماه‌های سرد در سال ۱۴۰۰.....	۱۷۸
جدول ۴۳. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در ماه‌های گرم در سال ۱۴۰۰.....	۱۷۹
جدول ۴۴. سقف تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف در سال ۱۴۰۱.....	۱۸۰
جدول ۴۵. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در ماه‌های سرد سال ۱۴۰۱.....	۱۸۱
جدول ۴۶. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در ماه‌های گرم در سال ۱۴۰۱.....	۱۸۲
جدول ۴۷. تعرفه گاز طبیعی مصارف مختلف گاز طبیعی در سال ۱۴۰۲.....	۱۸۲
جدول ۴۸. مقایسه تعرفه گاز طبیعی بخش‌های مختلف در سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲.....	۱۸۳
جدول ۴۹. تعرفه گاز طبیعی مورد استفاده به عنوان سوخت در مصارف مختلف.....	۱۸۵
جدول ۵۰. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در ماه‌های سرد در سال ۱۴۰۲.....	۱۸۵
جدول ۵۱. تعرفه گاز طبیعی مصارف خانگی در ماه‌های گرم در سال ۱۴۰۲.....	۱۸۶
جدول ۵۲. مقایسه منابع لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ و قانون بودجه سال ۱۴۰۱ (میلیارد ریال).....	۱۸۷
جدول ۵۳. تخفیف پلکانی در قیمت مصوب خوراک پتروشیمی در آیین‌نامه اصلاحی قانون الحاق.....	۱۸۹
جدول ۵۴. تعرفه سوخت نیروگاهی طی چند سال اخیر.....	۱۹۴
جدول ۵۵. بررسی اجمالی سازوکارهای قیمت‌گذاری گاز طبیعی و ویژگی‌های آن‌ها.....	۱۹۷
جدول ۵۶. خلاصه سازوکارهای مشخص شدن قیمت گاز طبیعی در کشورهای مختلف جهان.....	۱۹۸

فهرست نمودارها

نمودار ۱. کشورهای با بیشترین ذخایر گاز طبیعی اثبات شده در جهان.....	۱۴
نمودار ۲. میزان کارایی سازوکارهای قیمت‌گذاری گاز طبیعی در جهان.....	۲۸
نمودار ۳. میزان استفاده از سازوکارهای رایج قیمت‌گذاری گاز طبیعی برای مصارف صادراتی در جهان.....	۲۹
نمودار ۴. میزان استفاده از سازوکارهای مرسوم قیمت‌گذاری LNG وارداتی در جهان.....	۳۱
نمودار ۵. میزان استفاده کشورهای اروپایی از سازوکارهای قیمت‌گذاری گاز طبیعی.....	۴۱
نمودار ۶. حجم معاملات واردات گاز اروپا (میلیارد دلار).....	۴۲

- نمودار ۷. میزان مصرف گاز طبیعی در اتحادیه اروپا..... ۴۳
- نمودار ۸. میانگین قیمت گاز وارداتی ایالات متحده آمریکا و مقایسه با کشورهای مختلف..... ۴۷
- نمودار ۹. قیمت گاز طبیعی هنری هاب طی ۳ دهه اخیر..... ۴۸
- نمودار ۱۰. میزان مصارف گاز طبیعی ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۲۲..... ۵۱
- نمودار ۱۱. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی در ایالات متحده آمریکا..... ۵۱
- نمودار ۱۲. میانگین قیمت گاز طبیعی مصارف مختلف از سال ۲۰۰۸ الی ۲۰۲۲ در آمریکا..... ۵۲
- نمودار ۱۳. میانگین قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی در آمریکا..... ۵۶
- نمودار ۱۴. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در روسیه..... ۵۷
- نمودار ۱۵. میانگین قیمت گاز طبیعی مصارف مختلف در روسیه..... ۵۸
- نمودار ۱۶. سهم صنعت نفت و گاز در تولید ناخالص داخلی روسیه از سال ۲۰۱۷ الی ۲۰۲۳..... ۵۹
- نمودار ۱۷. پیش‌بینی میزان وابستگی بودجه دولت روسیه به درآمدهای نفتی و گازی..... ۶۰
- نمودار ۱۸. رشد مصرف خانگی گاز طبیعی از مصارف کل گاز طبیعی روسیه از سال ۲۰۱۱ الی ۲۰۲۲..... ۶۱
- نمودار ۱۹. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در چین طی ۳ دهه اخیر..... ۶۳
- نمودار ۲۰. میزان مصرف گاز طبیعی ۳ بخش مهم چین طی دو دهه اخیر..... ۶۵
- نمودار ۲۱. میانگین قیمت LNG وارداتی ژاپن..... ۶۷
- نمودار ۲۲. مکانیزم قیمت‌گذاری S_Curve..... ۶۸
- نمودار ۲۳. میزان مصارف مختلف گاز طبیعی در ژاپن طی دو دهه اخیر..... ۷۰
- نمودار ۲۴. قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی در ژاپن به تفکیک سال..... ۷۲
- نمودار ۲۵. آمار تولید برق از گاز طبیعی در ژاپن از سال ۲۰۱۳ الی ۲۰۲۲..... ۷۳
- نمودار ۲۶. قیمت گاز طبیعی هاب آلبرتا کانادا طی ۳ دهه اخیر..... ۷۴
- نمودار ۲۷. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی در کانادا..... ۷۵
- نمودار ۲۸. تراز تبادل گاز کانادا طی دو دهه اخیر..... ۷۶
- نمودار ۲۹. میزان مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف کانادا..... ۷۷
- نمودار ۳۰. میانگین قیمت گاز طبیعی تمامی مصارف کانادا..... ۷۸
- نمودار ۳۱. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در عربستان طی ۲ دهه اخیر..... ۷۹
- نمودار ۳۲. میانگین قیمت گاز طبیعی مصارف داخلی در عربستان سعودی..... ۸۰
- نمودار ۳۳. میزان مصرف گاز طبیعی در بخش صنعت و سایر مصارف عربستان..... ۸۱
- نمودار ۳۴. قیمت گاز وارداتی آلمان طی ۴ دهه اخیر..... ۸۳
- نمودار ۳۵. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در آلمان..... ۸۴
- نمودار ۳۶. میزان مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف در آلمان..... ۸۵
- نمودار ۳۷. قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی و عمومی در آلمان..... ۸۶
- نمودار ۳۸. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی مکزیک..... ۸۸
- نمودار ۳۹. میانگین قیمت گاز طبیعی (مصارف مختلف) در مکزیک طی یک سال اخیر..... ۸۹
- نمودار ۴۰. میزان مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف مکزیک طی دو دهه اخیر..... ۹۰

- نمودار ۴۱. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی در امارات متحده عربی طی ۳۰ سال اخیر..... ۹۱
- نمودار ۴۲. میزان گاز طبیعی مصرفی بخش‌های مختلف در امارات متحده عربی..... ۹۲
- نمودار ۴۳. میزان صادرات و باز صادرات گاز طبیعی امارات متحده عربی..... ۹۳
- نمودار ۴۴. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی در انگلستان..... ۹۴
- نمودار ۴۵. آمار میانگین قیمت گاز طبیعی در انگلستان در معاملات روزانه..... ۹۵
- نمودار ۴۶. میزان مصرف گاز طبیعی بخش‌های مختلف در انگلستان..... ۹۶
- نمودار ۴۷. قیمت گاز طبیعی مصارف خانگی در انگلستان..... ۹۷
- نمودار ۴۸. قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی در کشورهای اروپایی..... ۹۸
- نمودار ۴۹. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در ایتالیا..... ۹۹
- نمودار ۵۰. میزان واردات گاز طبیعی ایتالیا..... ۱۰۰
- نمودار ۵۱. میانگین قیمت گاز تمام مصارف در ایتالیا طی ۱ سال گذشته..... ۱۰۱
- نمودار ۵۲. میزان مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف ایتالیا..... ۱۰۲
- نمودار ۵۳. قیمت گاز طبیعی مصارف خانگی در ایتالیا..... ۱۰۳
- نمودار ۵۴. قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی در ایتالیا..... ۱۰۴
- نمودار ۵۵. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی در هند طی ۳۰ سال اخیر..... ۱۰۵
- نمودار ۵۶. کشورهای عمده صادرکننده LNG به هند به روایت آمار..... ۱۰۶
- نمودار ۵۷. میانگین قیمت مصارف مختلف گاز طبیعی در هند..... ۱۰۷
- نمودار ۵۸. میزان مصارف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف هند..... ۱۰۸
- نمودار ۵۹. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی در ترکیه..... ۱۰۹
- نمودار ۶۰. میزان مصرف گاز طبیعی بخش‌های مختلف در ترکیه..... ۱۱۰
- نمودار ۶۱. قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی در ترکیه از ۲۰۱۴ الی ۲۰۲۲..... ۱۱۱
- نمودار ۶۲. قیمت گاز طبیعی مصارف خانگی در ترکیه از سال ۲۰۱۴ الی ۲۰۲۲..... ۱۱۲
- نمودار ۶۳. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در کره جنوبی..... ۱۱۳
- نمودار ۶۴. میزان واردات گاز کره جنوبی..... ۱۱۴
- نمودار ۶۵. میزان مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف کره جنوبی..... ۱۱۵
- نمودار ۶۶. میانگین قیمت گاز طبیعی مصارف عمده فروشی کره جنوبی از سال ۲۰۱۳ الی ۲۰۲۲..... ۱۱۶
- نمودار ۶۷. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در اندونزی..... ۱۱۷
- نمودار ۶۸. میزان مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف اندونزی..... ۱۱۸
- نمودار ۶۹. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی قطر طی دو دهه اخیر..... ۱۲۰
- نمودار ۷۰. میزان مصرف گاز طبیعی دو بخش صنعت و سایر مصارف در قطر..... ۱۲۱
- نمودار ۷۱. میانگین قیمت هاب گازی TTF هلند..... ۱۲۳
- نمودار ۷۲. میزان تولید گاز طبیعی در کشور هلند..... ۱۲۴
- نمودار ۷۳. میزان مصرف گاز طبیعی بخش‌های مختلف در هلند..... ۱۲۵
- نمودار ۷۴. قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی در هلند از سال ۱۹۷۹ الی ۲۰۲۲..... ۱۲۶

- نمودار ۷۵. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی در استرالیا..... ۱۲۷
- نمودار ۷۶. میزان مصرف گاز طبیعی بخش‌های مختلف گاز طبیعی در استرالیا..... ۱۲۸
- نمودار ۷۷. میانگین قیمت گاز طبیعی تمامی مصارف در استرالیا طی یک سال اخیر..... ۱۲۹
- نمودار ۷۸. تفکیک کشورهای واردکننده LNG از استرالیا در سال ۲۰۲۰..... ۱۳۰
- نمودار ۷۹. میانگین قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی در استرالیا..... ۱۳۱
- نمودار ۸۰. آمار تولید و مصرف گاز طبیعی در عمان طی ۳۰ سال اخیر..... ۱۳۲
- نمودار ۸۱. داده‌های مصرف گاز طبیعی بخش‌های مختلف در عمان..... ۱۳۳
- نمودار ۸۲. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در نیوزلند طی ۳ دهه اخیر..... ۱۳۴
- نمودار ۸۳. میانگین قیمت گاز طبیعی در نیوزلند طی دو دهه اخیر..... ۱۳۵
- نمودار ۸۴. میزان مصرف گاز طبیعی بخش‌های مختلف نیوزلند..... ۱۳۶
- نمودار ۸۵. قیمت مصارف مختلف گاز طبیعی در نیوزلند..... ۱۳۷
- نمودار ۸۶. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در ونزوئلا..... ۱۳۸
- نمودار ۸۷. میزان مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف ونزوئلا..... ۱۳۹
- نمودار ۸۸. میزان تولید و مصرف گاز طبیعی در شیلی طی ۳ دهه اخیر..... ۱۴۱
- نمودار ۸۹. آمار واردات گاز طبیعی در شیلی..... ۱۴۲
- نمودار ۹۰. میزان مصرف گاز طبیعی بخش‌های مختلف در شیلی..... ۱۴۳
- نمودار ۹۱. میانگین قیمت تمامی مصارف گاز طبیعی در شیلی..... ۱۴۴
- نمودار ۹۲. میانگین مصرف روزانه گاز طبیعی در ایران طی ۳۰ سال اخیر..... ۱۴۶
- نمودار ۹۳. آمار تولید، مصرف و صادرات گاز طبیعی ایران تا پایان سال ۱۴۰۱..... ۱۹۳
- نمودار ۹۴. میانگین تعرفه ۲۰ سال اخیر مصارف مختلف گاز طبیعی..... ۲۰۴